

Oliy o‘quv yurtlariga tayyorlanuvchilar uchun

abituriyent tayyorlov markazi

SAVOLLAR KITOBI

ABITURIYENT: _____

imzo

Abituriyent diqqatiga !

Test topshiriqlarini yechishdan avval savollar kitobini varaqlab unda har bir fan bo‘yicha 30 ta savol mavjudligini tekshiring. Agar savollar soni kamligi aniqlansa, darhol auditoriya rahbariga ma’lum qiling.

Variant

Fanlar : Blok. Ona tili va adabiyot

Blok. Biologiya

Blok. Tarix

OMAD YOR BO‘LSIN !!!

Qarshi 2019

Telegram manzilimiz @qarshi_Alfa .

ONA TILI VA ADABIYOT

1. Qaysi javobda yasalish asosidagi undoshlari hosil bo‘lish usuliga ko‘ra o‘zaro bir xil tasnif qilinadigan yasama sifat berilgan?
A) mangulik B) aqsliz C) beparvo D) serhafsal
2. Karim bir to‘b lolalar qarshisida turib qoldi. Birdan chehrasidagi quvonch o‘rnini xayrat egalladi. Lola tagida g‘uj-g‘uj chumoli tinim bilmay yuguradi. Ajoyibda bu chumolilar. O‘g‘izlarida nimalar bo‘lmaydi: bug‘doy, cho‘b, non ushoq...
Ushbu parchadagi so‘zlarda necha o‘rinda imloviy xatolik uchraydi?
A) 3 ta B) 4 ta C) 2 ta D) 5 ta
3. Quyida berilganlardan imloviy jihatdan to‘g‘ri yozilgan otlarni aniqlang.
- 1) pant; 2) dasro‘mol; 3) tazyiq; 4) xayol; 5) ilmsiz; 6) kaltafaxm
A) 3, 5 B) 1, 2, 6 C) 3, 4 D) 3, 4, 6
4. Qaysi gapda sinekdoxa yo‘li bilan ma‘no ko‘chishi kuzatilmagan?
A) Ertalab kelgan ko‘zoynak hammadan keyin qolib uzoq suhbatlashdi.
B) Bu olamda Oy tanho, muborak Quyosh tanho,
Bo‘y qizlarning ichinda bir shu egma qosh tanho.
C) Ko‘rinadiki, davron Farhodning qo‘liga taqib qo‘ygan uzuk bu ishq tuyg‘usi ekan.
- D) Ayloning ne sababdan jamoat, son-sanoqsiz qora ko‘zlar huzurida ko‘yosh to‘kkanini endi tushunib yetdlim.
5. Qaysi gap tarkibida o‘z paronimi bilan o‘zaro bir xil turkumga mansub bo‘la oladigan tub so‘z qatnashgan?
A) Ular imkonlari yetgancha biz bilan non, yoqilg‘i, kartoshka va hatto issiq kiyimlarni ham bo‘lishardи.
B) «Olma» mening mehmondo‘st xalqim
Odatiga yet so‘z emasmi?
- C) Adib Mo‘min cholni «...kamdan kam uchraydigan baxtli odam edi» deya tasvirlashining sababini tushuntirishga harakat qiling.
D) A.Temur singari mard farzandlar Vatanimiz tuprog‘ini yovlardan asrash yo‘lida mislsiz qahramonlik ko‘rsatdilar.
6. Qaysi javobda sifat va fe‘lga oid yasama so‘zlar qatnashgan?
A) Odmi, oddiy libos kiydimi yoki gohi och, gohi to‘q yashadimi, ularga parvo qilmadi.
B) Kimki tinch yashashni istasa, pastkash odam bilan hech qachon do‘slashmaydi.
C) U niyoyatda ziyrak, idrokli, keng mushohadali, o‘ta qiziquvchan, uquvli, bilimga chanqoq, mehnatkash edi.
D) Ongli so‘zi shunday odamlarni bildiradi, ular vogelikni, ijtimoiy hayotni, o‘zining mavqeyi hamda tarixiy va fuqarolik burchini yaxshi tushunadilar.
7. Quyidagi qaysi gapda so‘z yasovchi qo‘shimchalar o‘zaro omonimlik hosil qilgan?
A) Oq qog‘oz ustiga stakanni qo‘yib, atrofidan qalam yurgizib chiqsak, hosil bo‘lgan ingichka dumaloq chiziq aylana deb ataladi.
B) Dehqoni boyigan yurtning eli boydir.
C) Men sening uchun tug‘ildim, sening uchun yasharman, sen uchun o‘larman.
D) Doshqozonga olov yoqilgan, kabobpaz sixlarini ko‘raga tergan, boyagi qassob bola allaqachon qo‘yni tinchitgan edi.
8. Ushbu so‘zlar fonetik hodisa asosida yozilgan. Ular yasalish asosi fe‘l turkumiga oid yasama otlar sanaladi.
Yuqoridagi fikrga mos keladigan so‘zlar berilgan javobni aniqlang.
A) porloq, bo‘yoq B) sayroqi, o‘ynoqi C) taroq, bo‘yoq D) bo‘yoqchi, sanoq
9. Ravishning ma’nosiga ko‘ra faqat bir turi qatnashgan gapni aniqlang.
A) Shodmon aka, bu yer devning joyi ekan, Avaz borgan, so‘ng Avazni yeb turib, „Buning jo‘rasi bordir“ deb birlarni axtarib kelayotir.
B) Ko‘p yillardan so‘ng tasodifan uchratib qolgan Jo‘rani taniganidan so‘ng Mehrixon hushidan ketib qolishi bejiz emas, kitobxon bunga ishonadi.
C) Sekin o‘sha xatni yerning o‘rtasidan qidirib topadilar va o‘qiydilar.
D) Hayoti davomida ko‘p jasoratlari bilan el og‘ziga tushgan adib umri poyonida o‘limni ham mardona kutib oldi.
10. Qaysi javobda kompozitsiya va affiksatsiya usulida yasalgan fe’llar ishtirok etgan?
A) U ko‘maklashganda har qanday omadsizliklar barham topadi.
B) Chunki adabiyyot Sizning didingizni o‘stiradi, fikrlash qobiliyatizingizni kuchaytiradi, odob-axloqiningizni yanada chiroyliroq bo‘lishiga ko‘maklashadi.
C) Shamolni kutgani-kutgan, shamol qayoqqa essa, o‘sha yoqqa egilib, yoppasiga salom beradi.
D) Alisher hozirgina o‘zi bilan gaplashib turgan chol ulug‘ bir odam ekanini payqab, xonaqohdan chiqib qochdi.

11. Tahlili to‘g‘ri ko‘rsatilgan gapni belgilang.
A) *Bu gaplar amirzoda qulog‘iga borib yetganiga aslo shubha qilmadi.*
B) *Hozir mol-jon o‘rtada, inim, Buxoroga yetib olaylik, u yog‘i bir gap bo‘lar.*
C) *Nokerak gapni aytib, go‘yishing, aqlingni shoshiltirsang xom xulosalarga kelib qolishing mumkin.*
D) *Ayal ovg‘imdan kisharlarni olib go‘yishlariga buyruq bering, – istehzoli kulib qo‘ydi Namoz.*
12. Qaysi gapda qatnashgan barcha ko‘makchilar yasama so‘z bilan ifodalangan gap bo‘laklarini shakllantirishga xizmat qilgan?
A) *Ustoz esa bu mumtoz oq tongdan olgan tuyg‘u ilhomini, yangi quvonchini, issiq mehrini o‘z shogirdlari – o‘quvchilarga hadya etish uchun erta subhidamdayoq hayajon bilan maktab sari oshiqadi.*
B) *Adib ko‘targan masalalar hamda asarning jozibadorligi haqida ma‘lum tasavvur hosil qilish uchun «Miftoh ul-adl» kitobidagi hikoyalardan birini to‘la holda keltirdik.*
C) *U, boshqa qalamkash birodarlar singari, xalqni shu achinarli bir ahvoldan xalos etish uchun, avvalo, uning qanday mudhish bir holatda yashayotganini gavdalantirib berdi.*
D) *Bu yo‘nalishdagi g‘azzallarning mundarijasi va badiiy xususiyatlarini anglash uchun tasavvuf haqida muayyan qarashga ega bo‘lish lozim.*
13. Qaysi javobda ham bitishuv, ham moslashuv, ham boshqaruv munosabatlari so‘z birikmalari ishtirok etgan?
A) *Bo‘ladigan savdoning tezroq bo‘lgani yaxshi.*
B) *O‘z nafsiغا asir bo‘igan odam insoniyligini qo‘ldan boy beradi.*
C) *Hasad yurakning zanglanishi, qaysarlik – mag‘lubiyat sababchisidir.*
D) *Qo‘shning yomon bo‘lsa, yomonlik kelar, Qo‘shning yaxshi bo‘lsa – omonlik.*
14. Barcha ilmlarni mukammal egallab olishning imkonini yo‘q, shuning uchun ham eng kerakli, hayotda asqotadigan, e’tiqodga xizmat qiladigan ilmlarni o‘rganish maqbul.
Ushbu gapda qatnashgan aniqlovchilar haqida berilgan noto‘g‘ri fikrni toping.
A) *Ushbu gapda aniqlovchilarning barchasi vositasiz to‘ldiruvchiga tobelaqan.*
B) *Ushbu gapda aniqlovchilar kesimga bilvosita tobelaqan.*
C) *Ushbu gapda aniqlovchi(lar)ning hokim bo‘lak vazifasini bajarishi kuzatiladi.*
D) *Ushbu gapda qaratqich aniqlovchining egaga tobelanishi kuzatiladi.*
15. Qaysi gapda vositali to‘ldiruvchi va ega otlashgan sifat bilan ifodalangan?
A) *Ishning oqibatini, nima bo‘lishini bilish – oqillikdan, ammo keladigan falokatga chora izlamay qayg‘u chekib o‘tirish – nodonlikdan dalolat beradi.*
B) *Darhaqiqat, oqillar yuksak tuyg‘ular haqida begonalar bilan sirushmaydilar.*
C) *Albatta, adolatparvar shoir donolarning g‘ussa chekib, nodonlarning shod yashashidan ozorlanadi va buni murakkab ramzlar vositasida jozibali ifodalaydi.*
D) *Safar qilsang oq yo‘l, bolam, omon yur, Razildan qoch va oqillar tomon yur...*
16. Fikrsiz aqlning zanggi bo‘ladi,
Ilm-la egovla, yangi bo‘ladi,
Oynadan ibrat ol, bir kun artmasang,
Ustida bir enlik changi bo‘ladi.
- Yuqoridagi to‘rtlikda qo‘llangan kesimlarga xos to‘g‘ri hukmlarni belgilang.
1. Barcha kesimlar bir xil zamoni ifodalab kelgan. 2. Barcha kesimlar bir xil shaxs-sonni ifodalab kelgan. 3. Barcha kesimlar bir xil maylini ifodalab kelgan. 4. Barcha kesimlar bir xil tasdiq-inkorni ifodalab kelgan. 5. Gapning ifoda va maqsadiga ko‘ra barcha turi mayjud.
A) *faqat 1 B) 2, 3, 4 C) 1, 2, 5 D) 1, 4*
17. Qaysi gapda bosh gap orqali ifodalangan mazmunning maqsadini bildirgan ergash gapli qo‘shma gap berilgan?
A) *1920- yilda yozilgan «Yorqinoy» dramasi ham kichik sahna asarlari edi, Shuning uchun ham Moskvadagi o‘zbek drama studiyasida sahnalashtirish uchun mahalliy mavzudagi asarlarga ehtiyoj tug‘ilgan.*
B) *Qaldirg‘och pastlab uchsa, yog‘ingarchilik bo‘ladi.*
C) – Anavi, haligi, dandon sopli pichog‘ingiz sinib qolgan edi, shuning xabarini bergani keldim.
D) *Behuda qon oqmasin deb, U yutib fig‘onini Yuboribdi raqibiga, Sevgan arg‘umog‘ini.*
18. Egalari shakldosh so‘zlar bilan ifodalangan ergash gapli qo‘shma gapni aniqlang.

A) Dekabr oyining boshida bir qor yog'di, ammo keyin yana ostob charaqlab, havo ilib ketdi.

B) Kuzning o'rtalarida havo bir-ikki dafa aynidi, shu bois vodiya qalin tuman tushdi.

C) Chin do'st yurakdan so'zlar, chunki sening yomon bo'lishingni aslo xohlamaydi.

D) Ot xo'rsinsa, bir falokat yuz beradi.

19. Ko'chada uchrab qoladigan, Sizni yaxshi ko'rganidan hatto chuchuk tili bilan salom berib o'tadigan yoshi kichikroq bolajonlarning esa hammasini ham taniy olmaysiz, ismlarini-da aniq aytta olmaysiz.

Ushbu gapda qo'llangan ko'makchi fe'lli so'z qo'shilmalari soni nechta?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 1

20. Ariqlar chiqardik – yovlar quritdi.

Ushbu gapda sodda gaplar orasiga nima sababdan tire ishlataligani?

A) qo'shma gap qismlari orasida o'xshatish munosabati ifodalanganligi uchun

B) qo'shma gap qismlari orasida shart munosabati ifodalanganligi uchun

C) qo'shma gap qismlari orasida izoh munosabati ifodalanganligi uchun

D) qo'shma gap qismlari orasida zidlash munosabati ifodalanganligi uchun

21. «G'aribning ko'nglini ovlamoq savob», «Qilichdan seskanmas botirning tani», «Gavharni ne bilsin ushgalan sopol», «Zarning qadrini zargar bilar har yerda», «Kamlikning kamoli bordir, Mannanning zavoli bordir...», «Yaxshilarning yuzin ko'rsang jannatdir, Yomon odam qilgan ishi minnatdir»...

Yuqorida hikmatli so'zlar darajasiga ko'tarilgan baytlar qaysi dostonda uchraydi?

A) "Ravshan" B) "Alpomish"

C) "Rustamxon" D) "Kuntug'mish"

22. Tishim bari to'kilib ketdi, durri g'alton edi,

Ularni tish dema, charog'i obon edi.

Ushbu baytda qo'llangan she'rey san'at to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

A) kitobat B) talmeh C) ruju D) tarse'

23. H.Kristian Andersen ertaklariga xos bo'lmagan jumlanı belgilang.

A) Ertak bir jodugarning g'alati ko'zgu yasagani, bu ko'zguda barcha yaxshi, go'zal narsalar yomon, xunuk bo'lib ko'rinishi, barcha yaramas, xunuk narsalar esa aksincha, chiroyli, go'zal bo'lib ko'rinishi haqidagi voqeal bilan boshlanadi.

B) Bu ertakni go'zallik va ezzulikni ulug'lovchi, soxtalik va qabihlikni qoralovchi, uning inqirozi muqarrarligi haqidagi asar, desak yanglishmaymiz.

C) Asar bilan tanishadigan bo'lsangiz, romanda ... tasvirlagan mamlakatlar dunyo xaritasida yo'q. Bu shaharlar badiy uydirma mah-suli, ularni yozuvchining o'zi o'ylab topgan. Adib yashagan jamiyat-da tanqidiy fikr bildirish, bir amaldor kirdikorlarini ochiq aytish juda xavfli edi.

D) U Kayni izlab borar ekan, yoida kishilar xotirasini zaiflashtirib qo'yadigan sehrgar bog'iga, hamma narsa to'kin-sochin bo'lgan shahzoda va malika saroyiga, har qanday yovuzlikdan qaytmaydigan qaroqchilar to'dasiga duch keladi.

24. P.Qodirovning «Yulduzli tunlar» romanida Qutlug' Nigor xonim o'n oydan beri ko'rmagan o'g'li Boburni qanday tanib oladi?

A) sallasiga qadalgan tojidorlik belgisidan B) ko'zlaridan

C) ovozidan D) ostiga mingan yoldor saman otidan

25. G'.G'uloming «Shum bola» qissasida Qoravoy masjidagi eshonga ta'kidlagan: «O'zim madrasada o'qir edim, hozir ta'til vaqt bo'lgani uchun biroz pul topish maqsadida mardikor ishslash uchun safarni ixtiyor qilgan edim» degan yolg'onlarini kimdan o'rganganligini aytadi?

A) Omondan B) Sulton o'g'ridan

C) Sariboydan D) pochchasidan

26. «...yaxlit bir voqeal hikoya qilinmay, u fikr-mulohaza, mushohada va tahlillardan iborat maqolatlardan, kichik hajmli hikoyatlardan tuzilgan bo'lsa, bu doston keng qamrovli voqealarни o'z ichiga olgan murakkab sujetli yirik epik asardir. Bunday asarlarda tasvirlar o'zgarishi, voqealar almashinuvni o'ziga xos tarzda bo'ladi. Ya'ni voqealar bir makondan boshqasiga o'tganda, lavhalarning biri ikkinchisiga ko'chganda zamonaeviy epik asarlarda bo'lganidek boblar, bo'limlar yoki sarlavhalar bilan ajratilmaydi...».

Ushbu fikrlar A.Navoiy Xamsasining qaysi dostoniga xos?

A) «Saddi Iskandariy» B) «Hayrat ul-abror»

C) «Farhod va Shirin» D) «Sab'ai sayyor»

27. O.Yoqubovning bir adabiy turga mansub bo'lmagan asarlarini toping.

A) «Chin muhabbat», «Aytsam tilim kuyadi, aytmasam dilim»

B) «Larza», «Adolat manzili»

C) «Qanon juft bo'ladi», «Osiy banda»

D) «Chin muhabbat», «Larza»

28. Eshilib, to'lg'anib ingranadi kuy, Qaylardan kelmoqda bu oh-u faryod.

Kim u yig'layotgan, ... mikin,

Va yo may kuychisi ... mikin, dod!

A.Oripov qalamiga mansub yuqoridaq misralarni to'g'ri izohlang.

A) Navoiy // Mashrab B) Xayyom // Navoiy

C) Navoiy // Xayyom D) Uvaysiy // Mashrab

29. Marhamat va muruvvat ko'rsatganingda, yomon-u yaxshiga teng munosabatda bo'Igin, degan fikrni chiroyli she'rey asoslash uchun ostob o'z nurini vayrona va obod yerlarga teng sochishini misol qilib keltiradi. Quyoshdek yuksak martabada o'tirgan amaldorni Sulaymonshohdek taxtini shamol ustiga qo'ndirib, bu olamdan yeldekkay etib o'tsa ham oxir-oqibatda tanasi tuproqqa aylanishi va yelga sovurilishidan ogohlantiradi.

Ushbu ta'riflar Ogahiy qalamiga tegishli bo'lgan qaysi g'azalga xos?

A) «Mushkin qoshining hayati ul chashmi jallod ustuna»

B) «Baland aylab quyoshga poya navro'z»

C) «Yuzung ochkim, quyosh sadaang bo'lub boshingdin aylansun»

D) «Ey sho'x, ko'zi qoshinga olam gado, man ham gado»

30. "... bog'chaning o'rtasida bunyod topgan. Ixchamroq imoratdir. Ikki qavatlilik. Lekin yoqimli imoratdir. Yuqorigi qavatiga ko'p bezak beribdilar. To'rt burchagida to'rt hujrasi bor. ... Bu uyning har tomoniga suratlar solingen. Bu imoratni Bobur mirzo qurgan bo'lsa-da, lekin bu tasvirlarni Sulton Abusaid mirzo buyurgandir"

«Boburnoma»da keltirilgan ushbu ta'riflar qaysi inshoot haqida?

A) Tarabxona B) Ko'ksaroy

C) Muqatta madrasasi D) Masjidi Laqlaqa

Tuzuvchi: Ilhom Nurmurodov
Taklif va e'tirozlar uchun tel: +99894 524 62 45

BIOLOGIYA

31. Ekologik piramida fitoplankton-zoplankton-mayda baliq-yirik baliqdan iborat. Ekologik piramidadagi biomassani 60 % dagi og'irligi 133,3 tonnani tashkil qilsa, u holda, 60 % li yirik baliqni og'irligini aniqlang.

A) 150 kg B) 175 kg C) 120 kg D) 110 kg

32. Quydagi qaysi jarayonlar rekombinat DNK olish jarayonini o'ta tezlashtirdi?

1) ko'chib yuruvchi genetik elementlarni kashf etilishi; 2) DNK molikulasida nukleotidlardan izchilligini aniqlashing kashf etilishi; 3) irlar molekulalarning tashqi muhitga javoban o'zagarishini kashf qilinishi; 4) restrikcion endonuklezalar va elektroforez moslamalari vositasida DNK bo'laklarini o'ta anqilik bilan ajratishni kashf etilishi; 5) gibridomalar olish texnologiyasini kashf etilishi

A) 1, 5 B) 2, 4 C) 2, 4, 5 D) 1, 3, 5

33. Sodda hayvonlar kushandasasi hisoblangan hayvonning lichinkasi parazitlik qiladigan organzimga xos to'g'ri ma'lumotni aniqlang.

A) siyidigi ikkita siyidik yo'li orqali kloakaga ochiladi

B) yuragi qisqarganda qon yurakdan ana shu tomir orqali bosh tomonga haydaladi va u yerdan tana bo'shlig'iغا o'tadi

C) bosh miya yarimsharlarida ilonizi burmalari mavjud

D) yurak bo'imasida vena qoni bo'ladi

34. Vorsinkalarda limfa qon tomirlaiga so'rildigan modda tabiatiga ega garmonlarni belgilang.

1) insulin; 2) interferon; 3) testesteron; 4) esterogen; 5) xolesterol; 6) somatotrop; 7) glyukokortikoid; 8) timozin

A) 1, 7 B) 2, 6, 8 C) 3, 4 D) 2, 5

35. Nom'lum hayvonning tuxum hujayrsidagi jinsiy xromasomalar soni bitta somatik hujayrasidagi barcha xromasomalarini 12,5 % ini tashkil qilsa, ushbu hayvonning embrionidagi blastomerlar soni nazariy jixatdan uni tarkibidagi xromasomalar sonidan 7168 taga kam bo'lsa, noma'lum

hayvonning blastomerlarini ekvotorilal va meridiana bo'linish nisbatini aniqlang.

- A) 1:1,2   B) 1:1,67   C) 1:1,5   D) 1:1,8

36. Nerv(a) va gumoral(b) boshqarilishga mos bo`lgan javoblarni aniqlang. 1.hidni sezish 2.Ca va P almashinuv boshqarilishi 3.buyrak ishiga ADG ta`siri 4.muozananat saqlash 5.ovqat hidiga so`lak ajralishi
A)a-1,4 b-2,3 B) a-1,5 b-4,3 C) a-4,5 b-4,1 D) a-1,3 b-4,5

37. To`rt kamerali yurak, bir bo`lmali oshqozonga ega bo`lgan organizmlarni aniqlang. 1.Pekin 2.Qorabayar 3.Rus yo`rg`asi 4.Moskva 5.Axaltaka 6.Ukraina
A)2,3,5 B)1,4,6 C)1,5,6 D)2,3,6

38. Bir turga mansub bo`lмаган turli organizmlarni belgilang
1) turli oroldagi vyuroklar 2) oddiy va xaltali krot 3) qizg`ish va qoramit ikki nuqtali tugmachaqo`ng`izlar; 4) oq va qoramit rangli qayin odimchi kapalaklari; 5) och va to`q jigarrang yetti nuqtali tugmacha qo`ng`izlar; 6) qishloq va shahar qaldirg`ochlari; 7) Toshkent va Taraz dalalaridagi kolarado qo`ng`izlari ; 8) ko`p bargli va sariq lyupin
A) 1, 4. 8   B) 3, 5, 7   C) 2, 6,8   D) 1, 5, 8

39. Organizmning morfoloqik mezoniga xos javoblarni belgilang.
1) Taraz dalalaridagi kolorado qongizi Toshkent tumanidagiga nisbatan maydarooq bo`ladi; 2) oddiy qarag`ayning barglari och yashil rangda bo`ladi, 5-7 sm novdaga to`rttadan bo`lib birlashadi
3) Yevropadagi sanoatlashgan xududlarda qayin odimchi kapalagining rangi qoramit, qishloqlarda oq turi ko`p uchraydi 4) erkak o`rdakning bo`yni oq, boshi yashil rangda bo`ladi 5) oq planariya tanasining oldingi tomonida uzun va ingichka paypaslagichi bor 6) zarpechakning mevasi suv o`tkazmaydigan qobiqqa ega, ildizi rivojlnamagan bo`ladi
A) 3, 4. 6   B) 1, 2, 6   C) 3, 4, 5   D) 1, 2, 5

40. Kumulyatev polimeriyada trigeterozigotali organizmlar chatishtrilganda, avlodda olingan organizmlar necha xil fenotipik sinfga ega?

- A) 6 xil   B) 7 xil   C) 4 xil   D) 8 xil

41. Shahar va qishloq qayin odimchisi kapalaklarini o`zaro munosabatini (a) va topinambur va kartoshkani atrof muhit bilan munosabatini (b) ekalogyaning qaysi bo`limi o`rganadi?

- A) a- autekalogiya; b- autekalogiya
B) a- sinekalogiya; b- autekalogiya
C) a- autekalogiya; b- sinekalogiya
D) a- sinekalogiya; b- sinekalogiya

42. Bir xromatidli xromasomalarini diploid (I) va gaploid (II) to`plami kuzatiladigan fazalarni belgilang.

- 1) anafaza; 2) anafaza II; 3) telofaza II; 4) profaza;

5) telofaza ; 6) metafaza II

- A) I- 1, 5; b- 3   B) I- 2, 5; II- 1, 3
C) I- 2, 5; II- 3   D) I-1, 5; II- 4, 6

43. Noto`g`ri ma'lumotni belgilang.

A) xitin moddasi hashorotlarning hujayrasida qurilish va energetik jarayonlarni amalgal oshiradi
B) batsidyaning hujayrasida polisaxarid mavjud
C) greyg lolasi va achambiti o`simligida poyasidagi va ildiz bo`g`izidagi barglari har xil tuzilishga ega
D) hujayra nazariysi tufayli barcha organizmlar bir xil morfoloqik asosga ega ekanligi isbotlangan

44. Gulhayridoshlar oilasiga mansub o`simliklarning gullariga xos bo`lgan to`g`ri ma'lumotni aniqlang.

A) gulqo`rg`oni murakkab, gulkosacha va gultojiga ajralgan, halqada beshtadan joylashgan
B) gullari to`g`ri va ikki jinsli, murakkab shingil to`pgulda joylashgan
C) gulqo`rg`oni murakkab, gulkosacha va gultojiga ajralgan, changchilar beshtasi
D) gullari to`g`ri va ikki jinsli, soyabon yoki shingil to`pgulda joylashgan

45. Qaysi javobda eshsakqurtining tut ipak qurtidan (a) va yomg`ir chuvalchangidan (b) farqli jixatlari berilgan?

1) chirindi bilan oziqlanadi; 2) qon aylanish sistemasi ochiq; 3) ikki juft mo`ylov larga ega;

4) ikki bo`lmali oshqozonga ega; 5) tanasi boshko`krak va qorin qismlardan iborat;

6) qorin bo`limi 7 bo`g`imdan iborat; 7) ayrim jinsli; 8) ayrish sistemasi tuzilishi

- A) a- 1, 3, 4, 5, 6, 8; b- 2, 3, 4, 5, 6, 7

- B) a- 1, 2, 3, 4, 7, 8; b- 2, 3, 4, 5, 6, 7

- C) a- 1, 2, 4, 5, 6, 8; b- 2, 4, 5, 6, 7, 8

- D) a- 1, 3, 4, 5, 6, 8; b- 1, 2, 3, 4, 6, 7

46. Tibbiyotda qon bosimini pasaytrishda (1) va nafas organlari kasallikarini davolashda (2) ishlataladigan o`simliklarni meva turi bilan bir xil meva hosil qiladigan o`simliklarni juftlang.

- a) kanop; b) beda; c) saksovul; d) tugmachagul;

- e) shuvoq; f) na`matak; j) oddiy lavlagi;

- A) 1- a; 2- f   B) 1- c, j; 2- a, d

- C) 1- c; 2- e   D) 1- c; 2- e, d

47. Mevasi tuxumsimon (a), to`pguli sharsimon (b) va bargi tuxumsimon (c) o`simliklarni belgilang.

- A) a- sebarga; b- lola; c- tugmachagul

- B) a- na`matak; b- piyoz; c- tugmachagul

- C) a- na`matak; b- piyoz; c- qora ituzum

- D) a- sebargal; b- piyoz; c- qora ituzum

48. Bola necha oyligida birinchi signal sistemasi faoliyatini yaqqol kuzatish mumkin?

- A) 11 oylikda   B) 2 oylikda

- C) 1 oylikda   D) 3 oylikda

49. Tog`li aholilar orasida ko`zi ko`k bo`lgan odamlar 25 % ni tashkil qiladi Agar shu tog`da yashovchi aholi soni 8000 tani tashkil qilsa, ko`zi ko`k bo`lмаган geterozigotali odamlar ko`zi ko`k odamlardan necha barobar ko`p?

- A) 5   B) 2,5   C) 6   D) 2

50. Meristema to`qimasi meyozning telefaza(I) bosqichidagi to`plamini aniqlang. 1.bir xromatidali diploid 2.bir xromatidali gaploid 3.ikki xromatidali diploid4.ikki xromatidali gaploid 5.xromasoma diploid ikki DNK ipli 6.xromasoma gaploid ikki DNK ipli 7.xromasoma tetraploid bir DNK ipli 8.xromasoma diploid bir DNK ipli A)1,5 B)2,7 C)4,6 D)1,8

51. Suyakli baliqlarning har xil tur vakillarining qanday tuzilishi idioadaptatsiyaga misol bo`la oladi?

- 1) suzgich qanotlari shakli; 2) tana rangi;

- 3) tnasining shakli; 4) suzgich qanotlari tuzilishi;

- 5) kelib chiqishi; 6) suzgich pufagini bo`lishi

- A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4   C) 1, 3, 4   D) 4, 5, 6

52. Ko`zning optik qismiga xos bo`lgan ma`lumotlarni aniqlang. 1.yorug`likni sindirib o`tkazish 2.rang ajratish 3.akkamodatsiya 4.gipermetropiya 5.daltonizm 6.miopiya 7.tungi ko`rish

- A)1,4 B)2,7 C)1,2 D)3,7

53. Genotipi A₁A₁A₂A₂A₃A₃ bo`lgan bo`yi 180 sm li erkak va genotipi A₁a₁a₂a₂a₃a₃ bo`lgan bo`yi 155 sm li ayol avlodining bo`y uzunligi qancha (sm) bo`ladi?

- A) 170, 165   B) 175, 160

- C) 150, 160   D) 175, 180

54. Geterozigota va gomozigota holati uchramaydigan qon guruxiga ega bo`lgan ota onalarning biri gemofilya bo`yicha tashuvchi biri esa, degeterozigotali bo`lgan ota-onal nikoxidan tug'ilgan farzandlarni necha foizi universal donor (a) va universal retsipyant (b) qon guruxiga ega?

- A) a- 12,5 %; b-25 %   B) a- 0 %; b- 0 %

- C) a- 0 %; b- 25 %   D) a- 12,5 %; b- 0 %

55. DNK da 520 ta vodarod bog` bor. Purin asoslarining T ga nisbatli 2,5 bo`lsa, DNK uzunligini (nm) aniqlang.

- A) 135 nm   B) 68 nm   C) 102 nm   D) 81,6 nm

56. Hayvonlarning murdasi va tezagi bilan oziqlanadigan hayvonlar mansub bo'lgan, turkum vakillarini aniqlang.

- a) nereida; b) brozna qo'ng'izi; c) bo'ka;
  - d) zaxkash; e) iskabtopar; f) burga; j) bit;
  - k) kana; h) podoliya
- A) a, d, k   B) b, c, e, h   C) c, e   D) b, f, j

57. Nafas olishning boshqarilishi bilan bog'liq noto'g'ri ma'lumotlarni belgilang.

- A) nafas olishning gumoral yo'l bilan boshqarilishida karbonad anggrid gazi muhim rol o'yaydi
- B) orqa miyaning 7 ta segmentdan iborat qismida diafragma harakatini boshqaruvchi nervlarning markazi joylashgan
- C) orqa miyaning qo'lning uchki yuzasi teri va muskullarini sezish va harakatlanish vazifasini ta'minlaydigan qismi qovurg'alararo muskullarning ham ishini boshqaradi
- D) noto'g'ri ma'lumot berilmagan

58. Ulotriksning izogametalari uchun mos keladigan to'g'ri fikrni toping.

- A) Zigota hosil qilib, timim davrini o'taydi.
- B) Jinsiz ko'payishda hosil bo'ladi, ikki hivchinli
- C) Jinsiyo ko'payishda hosil bo'ladi, rizoid hosil qiladi
- D) To'rt xivchinli bo'lib, to'rtta ulotriks ipini hosil qiladi.

59. Avstraliya biogeografik viloyatidagi diafragmaga ega bo'lмаган issiqxonli hayvonlarni ko`rsating.

- 1.lattachi baliq 2.xashaki tovuq 3.tovus 4.gatteriya guatara 5.kapachi 6.echkiemar 7.Lira
  - A) 2,5,7 B) 1,4,6 C) 2,3,7 D) 1,5,7
60. Embrionning mezoderma qavatidan rivojlanadigan sistemalarini kasalliklarini davolashda qaysi o'simliklar ishlatalidi?
- 1) itsigak; 2) sachratqi; 3) tugmachagul;
  - 4) cherkez; 5) qirqbo'g'im; 6) dorivor gulxayri
- A) 1, 4   B) 2, 3   C) 4, 5   D) 1, 6

TUZUVCHI: Ne'madulla Qurbanov.
Taklif va e'tirozlar uchun: +99897 222 04 50.

TARIX

61. Fransiyaning Marokashga bo'lgan ta'sirini

1900-yilda va 1904-yillarda tan olgan mamlakatlarni aniqlang.

- A) Buyuk Britaniya va Italiya
- B) Germaniya va AQSH
- C) AQSH va Buyuk Britaniya
- D) Italiya va Buyuk Britaniya

62. Quyidagi javoblardan qaysi biri haqiqatga muvofiq kelmaydi?

- A) Marafon jangida fors qo'shini markazida saklar turgan
- B) sak va baqtiriya suvorilari Kserks qo'shining eng yaxshi jangchilaridan hisoblangan
- C) Geraidot baqtiriyaliklarni xuddi sug'diyilar kabi qurollanganlar deb yozgan
- D) Doro I ning saklar ustiga yurishi muvaffaqiyatsiz yakunlangan

63. Quyidagi shaharlar orasida nisbatan yoshi kattasini aniqlang.

- A) Termiz B) Toshkent C) Marg'lion D) Shahrisabz
- 64. Rasmida berilgan alloma umrining oxirini qaysi shahar(lar)da o'tkazadi ?

- A) G'aznada   B) Halab va Damashqda
- C) Bag'dod va Damashqda   D) Hamadonda

65. Mo'g'ullarga bir oy davomida qarshilik ko'rsatgan shahar rus bosqinchilari tamonidan qachon egallandi?

- A) 1864-yilda B) 1865-yilda
- C) 1866-yilda D) 1868-yilda

66. XVIII asrning II yarmidan boshlab Rossiya savdo iqtisodiy aloqalarida Markaziy Osiyo xonliklarining ahamiyati yanada ortib bordi. Bunga sabab nimada edi?

- 1) Ingliz mollarining Markaziy Osiyoga kirib kelishi tobora ko'payishi;
- 2) Rossiyada rivojlanib borayotgan sanoat uchun xomashyo manbalari topishga intilish;

3) Hindistonda Buyuk Britaniya ta'sirining kuchayib borayotganligi;

4) Rossiya aholisining Markaziy Osiyodan keltirilgan mollarga ehtiyoji balandligi va mollarning nihoyatda arzonligi;

5) Markaziy Osiyo xonliklarida inglizlar ta'sirining kuchliligi va

xonliklarning inglizlar bilan ittifoqini yo'qqa chiqarish zaruriyati;

6) Xonliklarning suv orqali savdo qilishda

Rossiyaga quayligi va savdo portlarining doimo ruslar uchun ochiqligi.

- A) 4, 6 B) 2, 6 C) 2, 3 D) 1, 5

67. Quyidagilarni muvofiqlashting.

- 1) "Tonggi tarovat" 2) Tonggi shafaq xudosi

- A) 1) Qadimgi Xitoy davlati 2) Qadimgi Yunoniston

- B) 1) Il o'rta asrdagi Yapon davlati va 2) Qadimgi Hind

- C) 1) Qadimgi Choson (ilk Koreys) davlati va 2) Qadimgi Yunoniston

- D) 1) Qadimgi Xan davlati va 2) Qadimgi Rim

68. Fon Kaufman Turkiston general-gubernatori lavozimini egallab turgan davrda jahon tarixida quyidagi voqealardan qaysilari yuz bergan?

- 1) Fransiya-Prussiya urushi bo'lib o'tdi.

- 2) Uchlar Ittifoqi tuzildi.

- 3) Buyuk Britaniya hukumati irlanlarga
"Yer-suv akti"ni taklif qildi.

- 4) Porfilio Dias Meksika prezidenti deb e'lon qilindi.

- 5) O'rta Osiyo chor Rossiyasiga to'la bo'ysundirildi.

- 6) Rim Italiya qirolligi poytaxti deb e'lon qilindi.

- A) 3, 4, 5, 6 B) 1, 3, 4, 6 C) 1, 2, 4, 5 D) 2, 3, 5, 6

69. Al-Qasar qasri joylashgan shaharda 1582-yilda qanday asar nashr etilgan?

- A) "Skifiyalik tamerlanning ulug'vorligi"

- B) "Buyuk Temur tarixi"

- C) "Esdaliklar"

- D) "Buyuk Temur"

70. Angliyada qirol va parlament o'rtasidagi kurashga chek qo'ygan voqeani aniqlang.

- A) fuqarolar urushining tugashi bilan

- B) O.Kromvel protektoratining o'rnatalishi

- C) professional parlament tuzilishi

- D) «Sharafli inqilob»

71. Arablarda VII asrning boshlarida urug'chilik tuzumining inqirozini tezlashtirgan jarayonni aniqlang.

- A) Yevropaga harbiy yurishlardagi g'alabalar

- B) Urug'-qabila zadogonlarining shakllanishi

- C) Patriarxat tuzumiga o'tilishi

- D) aholi o'rtasida yer-suv masalasida kurash borishi

72. XX asrning ikkinchi yarmida qaysi davlatda "Oq inqilob" bo'lib o'tgan?

- A) Pokistonda   B) Eronda

- C) Afg'onistonda D) Armanistonda

73. Rasmida belgilangan davlatdan chiqqan milliy ozodlik qahramonini

aniqlang?

- A) Xose Marti   B) Migel Idalgo

C) Sukre D) Simon Bolivar

74. 1919-yil oktabrda tuzilgan Farg'ona muvaqqat muxotoriyati hukumati a'zolari tarkibi necha kishidan iborat bo'lgan?

A) 24 kishi B) 32 kishi C) 16 kishi D) 12 kishi

75. Kim butun xristian dunyosi Rim imperatori hukmida birlashishi lozim deb hisoblangan?

A) Otton III B) Otton I

C) Konstantin D) Yustinian I

76. Qadimda qaysi davlatda dehqonchilik azaldan e'tiborli va faxrli kasb hisoblab kelgingan?

A) Xitoyda B) Misrda

C) Mesopotamiyada D) Yunonistonda

77. Bir biriga muvofiq kelmaydigan javobni belgilang?

A) Artemida-Diana B) Ishtar -Apis

C) Femida -Maat D) Anaxita- Apollon

78. Nechanchi yildagi nizomga ko'ra, hukumat tarasurifida qolayotgan bo'sh turgan davlat yerlariga rus aholisini joylashtirish muhim ekanligi qat'iy belgilab qo'yildi?

A) 1886-yil B) 1867-yil C) 1865-yil D) 1881-yil

79. Ikkinchisi jahon urushi davrida konferensiyanini ketma-ketlikda joylashtiring.

A) Tehron-Podsdam-Qrim B) Podsdam-Qrim-Tehron

C) Tehron-Qrim-Podsdam D) Qrim-Podsdam -Tehron

80. O'rta asrlarda ijod qilgan quyidagi shaxslardan kimning asarida "Yaxshilik va yomonlik o'rtaсидаги qarashlarda xayrli intilishlar, aql va olivjanob niyatlar ustun keladi"?

A) Nishotiyining B) Mujrim Obidning

C) Kunxoja Ibrohimning D) Gulxaniyining

81. Avstriya-Vengriya imperiyasida konstitutsiya qabul qilingan yilda vatanimiz tarixida bo'lib o'tgan voqeani belgilang.

A) Zarafshon okrugi Samarqand viloyatiga aylantirildi.

B) Orenburg generai-gubernatorligiga qarashJi Turkiston viloyati tashkil qilindi.

C) Toshkentda "Shahar nizomi" joriy etildi.

D) Turkiston harbiy okrugi tuzildi.

82. Mazkur shaxs boshchiligidagi qo'shin qachon Buxoroga 2-marta bostirib kirganligini aniqlang?

A) 1730-yilda B) 1736-yilda

C) 1740-yilda D) 1743-yilda

83. Ikkinchisi jahon urushidan so'ng, qaysi davlatlarda kommunistik davlatlar qaror topadi?

A) Xitoy va Suriyada B) Kuba va Braziliyada

C) Xitoy va Kubada D) GFR va Ispaniyada

84. Qaysi yillar Boburiylar imperiyasining "oltin davri" bo'lgan?

A) 1556-1605 -yillar B) 1627-1658-yillar

C) 1605-1627 -yillar D) 1658-1707-yillar

85. Qaysi davlatda XIX asr oxirida hukumat Deputatlardan palatasiga bo'ysunadigan, parlament budget ustidan nazorat qilish huquqini oladigan, birorta qonun deputatlardan palatasi ruxsatsiz qabul qilinmaydigan bo'ldi?

A) Misr B) Eronda C) Xitoyda D) Italiyda

86. Xitoya qaysi sulola davrida hukumat to'xtovsiz o'sib borayotgan xarajatlarni qoplash maqsadida qo'shimcha qog'oz pul chiqara boshlaydi?

A) Yuan B) Sun C) Min D) Suy

87. Quyidagi AQSH prezidentlarini partiyalari bilan muvofiqlashtiring.

1) T.Ruzvelt 2) F.D.Ruzvelt

a) respublikachi b) demokrat c) konservatorlar

A) 1-a ,2-b B) 1-c ,2- b C) 1-b , 2-a D) 1-a ,2-c

88. Turk xoqonligining Sosoniylar va Vizantiya bilan yaqinlashuviga sabab bo'lgan siyosiy vaziyatni aniqlang.

A) Eftallar bilan to'qnashuvning muqarrarligi

B) Sosoniylar va Vizantiya bilan savdo-sotiq aloqalarining manfaatliligi

C) Bu davlatlar o'rtaсидада diniy yaqinlikning mavjudligi

D) Turk hoqonligining ikkiga bo'linib ketishi

89. Qachonga kelib Angliya savdo kompaniyalari Erondan Shimoliy Amerikagacha, Shvetsiyadan Hindistongacha bo'lgan juda katta hududni o'z ta'sirida tutgan?

A) XVIII asr boshlarida

B) XVII asr o'rtalarida

C) XVIII asr boshlarida D) XVII asr boshlarida

90. Qaysi javobda Germaniya kansleri Bismark o'z rejalarini amalga oshirish yo'lidagi asosiy g'ov deb bilgan davlat keltirilgan?

A) Buyuk Britaniya B) Fransiya C) Italiya D) Rossiya

Tuzuvchi: Xoliqov G'olib

Taklif va e'tirozlar uchun tel: +99890 428 20 26